

Heleen Haijtema in het Fries Scheepvaart Museum

“Tussen de actie”: Windstil

Hét moment waarop de zeilen de wind moeten gaan vangen. Tijdens een wedstrijd skûtsjesilen zijn dit ongemerkt misschien wel de meest spannende seconden. Beeldmaker Heleen Haijtema (1980) raakte gefascineerd door deze paar tellen ‘tussen de actie’. In haar expositie *Windstil* in het Fries Scheepvaart Museum zien we nieuw werk, geïnspireerd op foto’s van het skûtsjesilen die zijn gemaakt door de Sneker fotograaf Ger Dijs (1925-2009).

“Op die stille momenten vind ik de compositie en het lijnenspel het meest interessant,” legt Haijtema uit. “De dynamische vlakverdeling van de zeilen in de foto’s van Ger Dijs heb ik daarom als uitgangspunt genomen voor mijn fotografie. Ik neem het stilstaande zeil als vorm uit de foto en boots het na op een andere plek.” Ze trok daarvoor de natuur in, waardoor de vervreemding ontstaat die haar werk kenmerkt.

De beeldcollectie van Ger Dijs

In *Windstil* is ook het vroege werk van Ger Dijs te zien. Een selectie foto’s die hij in de jaren zeventig en tachtig maakte van het skûtsjesilen zelf, maar ook de prijsuitreikingen na afloop op de vaste wal. Haijtema: “Dijs had écht een scherp oog voor compositie en vlakverdeling en hij koos zijn positie op het water nauwkeurig.” Ger Dijs was naast persfotograaf voor het Sneeker Nieuwsblad ook trouwfotograaf en had een eigen fotozaak in Sneek. Na zijn overlijden schonken de vennoten van Dijs zijn hele collectie persfoto’s aan het Fries Scheepvaart Museum. “Heleen Haijtema laat je op heel verrassende wijze kijken naar een van de mooie schatten in

onze beeldcollectie: de foto’s van het skûtsjesilen van Ger Dijs,” vindt directeur Hester Postma van het Fries Scheepvaart Museum. “Ze focust niet op de schippers, hun bemanning en acties, maar op het windstille moment daartussen. Prachtig! Er is geen betere plek te bedenken voor het tonen van dit nieuwe werk, dan ons museum. Heleen verbindt historisch erfgoed met hedendaagse kunst. Dat maakt het extra boeiend.

De Mix Nederland

Windstil is de eerste in een nieuwe serie exposities van de Mix Nederland, en is een initiatief van Stichting Beeldmix samen met NS, ProRail en het Fries Scheepvaart Museum. “Bij iedere editie van de Mix worden historische fotocollecties gebruikt als bron van inspiratie voor hedendaagse Nederlandse fotografen,” zegt Rafaël Philipen van de stichting Beeldmix. “We proberen spannende, prikkelende en soms vertederende combinaties te maken, met als resultaat een verrassende ontdekkingsreis door het Nederland van toen en nu.” *Windstil* is gelijktijdig te zien als buitenexpositie voor het station van Sneek.

Publicatie bij *Windstil*

Bij de tentoonstelling verschijnt een kleine catalogus met het nieuwe werk van Heleen Haijtema en haar selectie van de foto’s van Ger Dijs. Schrijver, dichter en theatermaker Joost Oomen, beschrijft in dit boekje hoe hij naar het werk kijkt. Een klein citaat uit zijn verhaal: “Heleen Haijtema heeft, als antwoord op het werk van Dijs, vastgelegd waar de wind en de zeilen zijn als ze slapen. Als ze dromen.” Het boekje is onder andere te koop in de museumwinkel van het Fries Scheepvaart Museum.

Heleen Haijtema

Met haar beelden zoekt Heleen Haijtema het snijvlak op van geënceneerde fotografie en toeval, met een voorkeur voor licht absurdistische situaties. Ze experimenteert met alledaagse installaties in zowel stilstaand als bewegend beeld. Door met grillige omstandigheden te werken, zoals wind of flitslicht, creëert ze een onzekere factor die ze niet kan beheersen binnen haar zorgvuldig in scène gezette kader. Haijtema volgde na het propedeusejaar op Academie Minerva in Groningen, film en videokunst aan de Academie van Antwerpen. Sinds 2013 werkt ze volledig zelfstandig: autonoom, maar ook in opdracht van verschillende kunstinstellingen. Eerder exposeerde ze onder andere bij Grasnepolsky, Fotomuseum Den Haag en Explore the North.

Het Fries Scheepvaart Museum

Het Fries Scheepvaart Museum vertelt verhalen over de geschiedenis van de Friese scheepvaart, de ijssporten en de historie van de Sneek. Van scheepsportretten tot de officiële prijzen van de Elfstedentocht en van een schaalmodel van de Waterpoort tot een authentieke skûtsjeroef: hier ontdek je de geschiedenis van het Friese water. Vanaf eind september 2022 is er een tentoonstelling te zien over Sterke Yerke, een zeewaardig vlot waarmee een groep avonturiers ten strijde trekt tegen de milieuvervuiling op zee.

De Mix Nederland

Windstil

Ger Dijs (1925-2009) & Heleen Haijtema (1980)

22 april t/m 28 augustus 2022
Fries Scheepvaart Museum
Kleinzand 16
8601 BH Sneek

Open: ma-za 10.00-17.00 uur,
zo 12.00-17.00 uur.

www.friesscheepvaartmuseum.nl
www.beeldmix.nl
www.heleenhaijtema.nl

Foto: Heleen Haijtema

Foto: Ger Dijs (collectie Fries Scheepvaart Museum)

Foto: Heleen Haijtema

Foto: Ger Dijs (collectie Fries Scheepvaart Museum)

Foto: Heleen Haijtema

Foto: Ger Dijs (collectie Fries Scheepvaart Museum)

Foto: Heleen Haijtema